

LYGIŲ GALIMYBIŲ KONTROLIERIAUS TARNYBA

PAŽYMA

DĖL GALIMOS DISKRIMINACIJOS LYTINĖS ORIENTACIJOS PAGRINDU TEIKIANT AUTOBUSO NUOMOS PASLAUGAS

2015-05-14 d., Nr.(15)SN-136)SP-72

Vilnius

Vaiko teisių apsaugos kontrolierė, einanti lygių galimybių kontrolieriaus pareigas Edita Žiobienė, pagal gautą skundą atliko tyrimą dėl galimos diskriminacijos lytinės orientacijos pagrindu paslaugų srityje. Pareiškėjas, Lietuvos gėjų lygos (toliau – LGL) vadovas savo skunde nurodė, kad 2015 m. sausio 2 d. pagal informaciją, pateikiamą internetiniame įmonės UAB „Julturas“ puslapyje adresu <http://www.julturas.lt/lt/>, kuriame įmonė siūlo autobusų nuomos paslaugas, telefonu kreipėsi į minėtą įmonę prašydami 2015 m. birželio 20 dienai išnuomoti 54 vietų autobusą kelionei maršrutu Vilnius-Ryga-Vilnius, 2015 m. sausio 6 d. tarp įmonės atstovės ir LGL darbuotojos vyko autobuso nuomos kainos, laiko ir kitų detalių derinimas elektroniniu paštu. Paprašius fiksuoto autobuso numerio, buvo atsakyta, kad tai bus aišku likus mėnesiui iki išvykimo. Kreipiantis 2015 m. balandžio 7 dieną, įmonės UAB „Julturas“ darbuotoja pareiškė, jog visi autobusai išskirstyti kelionėms ir 2015 m. birželio 20 d. laisvo autobuso įmonė neturi. Po savaitės, 2015 m. balandžio 16. LGL nusprendė situaciją testuoti ir testavimo rezultatas buvo teigiamas – tai pačiai datai ir laikui autobusas buvo pasiūlytas.

Vaiko teisių apsaugos kontrolierė, einanti lygių galimybių kontrolierės pareigas

n u s t a t ė :

1. Atkreiptinas dėmesys į tai, kad 2015 m. sausio 22 d. įmonė UAB „Julturas“ asociacijai LGL kelioms valandoms išnuomojo kitą autobusą (mikroautobusą) važiuoti Vilniaus mieste. Šios paslaugos teikimo metu UAB „Julturas“ galėjo labai aiškiai suprasti, koks

yra asociacijos LGL veiklos pobūdis – autobusas buvo nuomotas pažintinei ekskursijai po lesbiečių, gėjų, biseksualių ir translyčių asmenų bendruomenių istorines ir reikšmingas vietas Vilniaus mieste, kiekviena vieta buvo išsamiai pristatoma dar būnant autobuse. Tuomet paslauga buvo suteikta, iš LGL kaip kliento pusės nebuvo jokių pažeidimų, LGL nebuvo pareikšta jokių pretenzijų iš paslaugos teikėjo pusės - kelionė įvyko taip, kaip planuota, visi atsiskaitymai su įmone buvo atlikti laiku.

2. Nors ir gavus 2015 m. balandžio 7 d. neigiamą atsakymą, asociacijos LGL darbuotoja kitą dieną, t. y. balandžio 8 d. kreipėsi į UAB „Julturas“ prašydama darbuotojos informuoti, jei tik atsilaisvintų kuris nors autobusas, į tai įmonės darbuotoja atsakė, jog „informuos, jei grafikas susidėlios kitaip“ .
3. 2015 m. balandžio 16 d. kitu vardu, niekaip nesusijusiu su asociacija LGL („Marius Girkontas“), pareiškėjas kreipėsi į įmonę prašydamas išnuomoti autobusą tą pačią dieną – 2015 m. birželio 20 d. (taip pat visos dienos kelionei). Tą pačią dieną UAB „Julturas“ darbuotoja, bendravusi ir su asociacijos LGL atstove, atsakė teigiarnai ir pasiūlė tokį pat autobusą (talpinantį 53 žmones), kokį ir siekė išsinuomoti LGL (2015 m. balandžio 16 d. ir 22 d. susirašinėjimas). 2015 m. balandžio 23 d. LGL atstovei papildomai pasiteiravus, ar nepasikeitė situacija, buvo gautas neigiamas atsakymas.
4. UAB „Julturas“ vykdomoji direktorė 2015 m. gegužės 8 d. raštu informavo, jog kategoriškai atmeta prielaidas, kad galimai diskriminavo lytinės orientacijos pagrindu LGL atstovus. Savo išvadą motyvuoja tuo, kad sutartis nebuvo pasirašyta, avansinių įmokų taip pat negavo, be to, kaip nurodoma minėtame rašte, paskutinis susirašinėjimas vyko balandžio mėnesį, kai iki birželio mėnesio važiavimo buvo likę du mėnesiai ir nemananti, jog per tokį laiką negalima susirasti autobuso ar dėl įmonės atsakymo sužlugo besikreipiančiųjų kelionė. Taip pat nurodo, jog įmonė turi kelis elektroninius paštus ir gauna dešimtis laiškų ir užklausų, o atsakinėdami nesidomi kokios tautybės, kokios odos spalvos, politinių pažiūrų ar orientacijos žmonės rašo, nenagrinėja iš kokių organizacijų, asociacijų ar įmonių ateina laiškai.

Vaiko teisių apsaugos kontrolierė, einanti lygių galimybių kontrolierės pareigas

k o n s t a t u o j a:

1. Vadovaujantis Lietuvos Respublikos lygių galimybių įstatymo (toliau-LGI) 10 str., lygių galimybių pažeidimu laikomas šiame įstatyme nustatytų pareigų nevykdymas ar netinkamas jų vykdymas ir draudimų nesilaikymas.
2. LGI 8 str. 1 d. įtvirtinta, kad įgyvendindamas lygias galimybes, prekių pardavėjas, gamintojas ar paslaugų teikėjas, nepaisydamas lyties, rasės, tautybės, kalbos, kilmės, socialinės padėties, tikėjimo, įsitikinimų ar pažiūrų, amžiaus, lytinės orientacijos, negalios, etnines priklausomybės, religijos, privalo visiems vartotojams sudaryti vienodas sąlygas gauti tokius pačius gaminius, prekes ir paslaugas, įskaitant aprūpinimą būstu, bei taikyti vienodas apmokėjimo sąlygas ir garantijas už tokius pačius ir vienodos vertės gaminius, prekes ir paslaugas.
3. LGI 2 str. 7 d., tiesioginė diskriminacija - elgesys su asmeniu, kai lyties, rasės, tautybės, kalbos, kilmės, socialinės padėties, tikėjimo, įsitikinimų ar pažiūrų, amžiaus, lytinės orientacijos, negalios, etninės priklausomybės, religijos pagrindu jam taikomos mažiau palankios sąlygos, negu panašiomis aplinkybėmis yra, buvo ar būtų taikomos kitam asmeniui, išskyrus tam tikrus atvejus.
4. Atsižvelgiant į tai, jog asociacija LGL vienija homoseksualius asmenis, manytina, kad aukščiau nurodytomis aplinkybėmis įmonė UAB „Julturas“ LGL atžvilgiu pažeidė lygias galimybes, kadangi asociacijai, kaip vartotojui, tik dėl veiklos pobūdžio ir vienijamų asmenų lytinės orientacijos yra be teisėto pagrindo varžoma ir ribojama prieiga prie paslaugos, ką aiškiai parodo faktas, jog paslaugos teikėjas, UAB „Julturas“, kreipusis pagal susitarimą likus mėnesiui iki kelionės datos, nurodė, jog autobuso nebeturi ir pasiūlė paslaugos kreiptis kitur. Tuo tarpu iš pateiktų faktų akivaizdu, kad įmonė paslaugą objektyviai galėjo suteikti ir siūlė ją identiškomis aplinkybėmis suteikti kitam klientui (žiūr. testavimo rezultatus, nustatomosios dalies 3 punktas), tuo tarpu asociacijai LGL, kuri į įmonę kreipėsi daug anksčiau, šią paslaugą teikti buvo atsisakyta, vis dar teigiant, kad reikiamo autobuso nėra. Preziumuojama, kad apie tai, jog asociacija LGL vienija homoseksualius asmenis įmonė sužinojo teikdama autobuso nuomos paslaugas 2015 m. sausio 21 d. (žiūr. nustatomosios dalies 1 punktą).
5. Tokiu būdu UAB „Julturas“ pažeidė LGI 8 str. 1 d. nustatytą pareigą paslaugų teikėjams, nepaisant vartotojų lytinės orientacijos, visiems sudaryti vienodas sąlygas gauti tas pačias paslaugas. Tokia tiesioginė diskriminacija lytinės orientacijos pagrindu jokių būdu negali būti pateisinama teisėtu tikslu.

Atsižvelgdama į tai, kas išdėstyta bei vadovaudamasi LGĮ 15 straipsnio 2 dalimi bei Lietuvos Respublikos moterų ir vyrų lygių galimybių įstatymo 24 straipsnio 1 dalies 6 punktu,

Vaiko teisių apsaugos kontrolierė, einanti lygių galimybių kontrolierės pareigas

n u s p r e n d ž i a :

1. Įspėti UAB „Julturas“ vadovą J. Silašinę dėl padaryto Lietuvos Respublikos lygių galimybių įstatymo 8 str. 1 d. pažeidimo.
2. Su skundo tyrimo medžiaga supažindinti pareiškėją.

Sprendimas gali būti skundžiamas Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka.

Vaiko teisių apsaugos kontrolierė, einanti
Lygių galimybių kontrolieriaus pareigas

Edita Žiobienė